

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE:

Petra Buljević Zdjelarević, Ured za odnose s javnošću
Institut Ruđer Bošković
T. +385 (1) 457-1269, (99) 267-95-14
E: info@irb.hr
www.irb.hr

Zagreb, 14. studeni 2014.

Europa sve bliže ostvarivanju sna o fuzijskoj energiji Hrvatska dio konzorcija EUROfusion

Europska komisija i Europske fuzijske istraživačke jedinice u sklopu Okvirnog programa za istraživanje i inovacije – HORIZON 2020 pokrenuli su zajednički konzorcij za razvoj energije fuzije – EUROfusion. Ovaj konzorcij upravljat će europskim istraživačkim aktivnostima u području fuzije u ime Euratoma, a cilj mu je osigurati značajan napredak na putu ka realizaciji energije fuzije. Konzorcij okuplja 27 europskih zemalja kojima će na raspolaganju biti čak 850 milijuna eura za razdoblje od 2014. do 2018. godine, od čega skoro polovica iznosa dolazi iz HORIZON 2020 programa. Zahvaljujući Institutu Ruđer Bošković (IRB) te znanstvenicima okupljenima u sklopu Hrvatske fuzijske istraživačke jedinice (CRU) i Hrvatska je jedna od zemalja članica ove trenutno najveće europske istraživačke organizacije.

"Formiranje konzorcija EUROfusion označava veliki korak naprijed u europskom pothvatu da razvije fuziju kao efikasniji, čistiji i za okoliš prihvatljiviji izvor energije koji će doprinijeti u zadovoljavanju rastuće globalne potražnje za energijom. Konzorcij EUROfusion omogućuje europskim nacionalnim jedinicama da udruže svoje resurse još učinkovitije. Osnivanje konzorcija bilo je nužno kako bi se zadovoljili izazovi sve složenijih i velikih projekata, kao što su ITER i DEMO." – objašnjava dr. sc. Tonči Tadić s Instituta Ruđer Bošković, koordinator Hrvatske fuzijske istraživačke jedinice i član Znanstvenog-tehničkog odbora (STC) EURATOM-a, savjetničkog vijeća Europske komisije za pitanja nuklearne politike.

Najveća europska istraživačka organizacija

Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava između konzorcija EUROfusion i Europske komisije potpisali su Robert-Jan Smits, generalni direktor Opće uprave za istraživanje i inovacije Europske komisije te prof. Sibylle Günter, predsjednica generalne skupštine konzorcija EUROfusion, na svečanom sastanku prošlog mjeseca u Bruxellesu. Sastanak je okupio predstavnike istraživačkih jedinica 27 EU zemalja, članove Europskog parlamenta te visoke predstavnike Europske komisije. "Ovo je povijesni događaj jer je konzorcij EUROfusion trenutno najveća europska istraživačka organizacija" - rekao je voditelj programa EUROfusion prof. Tony Donne. "Po prvi put smo uspjeli okupiti čak 27 zemalja kako bi radili na ostvarivanju zajedničkog znanstvenog cilja – dobivanju električne energije iz fuzije do 2050. godine" – zaključio je Donne.

Na kraju 2012. godine sve europske fuzijske istraživačke jedinice dogovorile su 'Fusion Roadmap', detaljnu i ambicioznu, ali realističnu strategiju dobivanja električne energije iz fuzijske elektrane do 2050. godine. 'Fusion Roadmap' trebao bi osigurati Europskoj uniji ključnu poziciju u svijetu u istraživanju i korištenju nuklearne fuzije.

Suradnja znanosti i industrije

Konzorcij EUROfusion, čiji je suosnivač Institut Ruđer Bošković, osnovan je u cilju provedbe 'Fusion Roadmapa', odnosno radi svladavanja niza ključnih znanstvenih i tehnoloških izazova na putu do fuzijske energije. Glavni fokus u prvom razdoblju bit će znanstvena i tehnička podrška

realizaciji projekta međunarodnog termonuklearnog eksperimentalnog reaktora ITER, koji je trenutno u izgradnji u Francuskoj.

"U Hrvatskoj će ključnu ulogu u procesu kapitalizacije znanja i usluga imati Hrvatska istraživačka jedinica (Croatian Research Unit - CRU) i to okupljanjem kritične mase znanstvenika za rad na istraživanjima te kroz suradnju s Hrvatskom udrugom poslodavaca na okupljanju malih i srednjih tvrtki u zajedničke projekte kako bi bili konkurentni aplicirati na natječaje izgradnje ITER-a." – istaknuo je u priopćenju dr. Tadić

Sredstva koja je Europska unija osigurala za gradnju ITER-a, odnosno oko 6.5 milijardi eura, mogu biti potrošena isključivo na poslove dodijeljene tvrtkama iz EU kroz natječajne koje raspisuje Agencija fuzija za energiju (Fusion for Energy - F4E). Ostvarivanje i 1 % posla na ITER-u hrvatske tvrtke mogu ostvariti značajnu financijsku dobit, dok referenca koja proizlazi iz pozicioniranja na listu dobavljača stvara prepoznatljivost hrvatskih tvrtki na konkurentnom europskom i svjetskom tržištu, uz priliku da pokažu svoj rad na svjetskoj pozornici.

Pored ITER-a, konzorcij EUROfusion bavit će se i temeljnim pitanjima koja se odnose na razvoj nove generacije fuzijskog demonstracijskog reaktora – DEMO, koji će biti spojen na mrežu i osigurati prototip za implementaciju fuzijskih reaktora diljem svijeta. Na taj način fuzija će moći udovoljiti rastućoj globalnoj potrebi za energijom nakon 2050. godine uz obnovljive izvore energije, poput vjetera i solarne energije. U tom nastojanju, konzorcij EUROfusion će nastaviti blisku suradnju s industrijom i malim i srednjim europskim tvrtkama te europskom agencijom Fuzija za energiju (Fusion for Energy - F4E) koja upravlja poslovima na izgradnji ITER-a.

O HRVATSKOJ FUZIJSKOJ ISTRAŽIVAČKOJ JEDINICI:

Hrvatsku fuzijsku istraživačku jedinicu (Croatian Fusion Research Unit - CRU) osnovali su Institut Ruđer Bošković (IRB), Institut za fiziku (IFS), Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER) Sveučilišta u Zagrebu, Prirodoslovno matematički fakultet (PMF), Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB) Sveučilišta u Splitu, te Sveučilište u Rijeci. Sjedište CRU je na IRB-a, a njegov koordinator je Tonči Tadić, dok su koordinatori fuzijskih istraživanja na ostalim znanstveno-istraživačkim ustanovama CRU Mladen Prester, Nikola Čavlina, Damir Veža, Dragan Poljak i Mladen Petravić.

CRU koordinira sudjelovanje RH u fuzijskom programu EU-a kao National Fusion Entry Point, pružajući javnosti informacije u vezi sudjelovanja u fuzijskom programu.

KONTAKT SUGOVORNIKA NA TEMU:

Dr. sc. Tonči Tadić
E: Tonci.Tadic@irb.hr
T: +385 1 457 1227
Laboratorij za interakcije ionskih snopova
Zavod za eksperimentalnu fiziku

KORISNE POVEZNICE:

O HRVATSKOJ ISTRAŽIVAČKOJ JEDINICI: <http://www.irb.hr/cru>
O PROJEKTU ITER: <http://www.irb.hr/Obrazovanje/Konferencije-ljetne-skole-i-radionice/F4E-marketing-seminar/O-projektu>
O FUZIJI:
<http://www.irb.hr/Razno/Hrvatska-fuzijska-istrazivacka-jedinica/Fuzija-energija-buducnosti>
POVEZNE VIJESTI:
<http://www.irb.hr/Novosti/Hrvatska-sudjeluje-u-stvaranju-mini-Sunca>
<http://www.irb.hr/Novosti/U-Dubrovniku-odrzan-Medunarodni-skup-o-fuziji>
<http://www.irb.hr/Novosti/Fuzija-u-Dubrovniku>
<http://www.irb.hr/Novosti/Hrvatske-tvrtke-imaju-potencijala-za-sudjelovanje-na-izgradnji-fuzijskog-reaktora-buducnosti>